

**„РОЛЯТА НА ДЪРЖАВАТА В
СЪВРЕМЕННАТА ИКОНОМИКА:
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И
ПЕРСПЕКТИВИ ЗА БЪЛГАРИЯ“**

**ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД
СТРАТЕГИЧЕСКОТО ПЛАНИРАНЕ**

Д-р инж. Александър Трифонов

15 май 2019 г.

*„Дългосрочното планиране не се занимава с
бъдещи решения, а с бъдещето на настоящи
решения“*

Питър Дракър

ОТКЪДЕ ТРЪГВАМЕ

- ✘ **Приватизирана е повече от 80% от държавната собственост до 1989 г.**
- ✘ **Държавната собственост е около 9%**
- ✘ **За 2018 г. при инвестиции от 1532 хил. евро реинвестициите са едва 264 мил. евро – 17,2%, при 128 мил. евро през 2017 г.**

Предизвикателство: Чуждите инвестиции не могат да бъдат устойчив ресурс при стратегическото планиране.

СТРУКТУРА НА БИЗНЕСА

Групи предприятия според броя на заетите лица за 2017 г.

Според броя на заетите лица		до 9	10-49	50 – 249	250+
Общо	406 310	375 754	25 211	4 601	744
%		92,5	6,2	1,1	0,1
Великобритания %					43
Германия					38

Предприятия в риск

Година	2016	2017
Брой	64 000	74686
%	16	18,6

Критерий	Място
Организирана престъпност	116
Бюджетна прозрачност	67
Съдебна независимост	95
Пречки от държавни регулации	72
Инфлация	90
Умения на завършилите образованието си	101
Намиране на образовани работници	122
Лекота за наемане на чужда работна ръка	100
Разнообразие на работната сила	87
Ставка на данъка върху труда	93
Финансиране на МСП	77
Финансова система	71
Иновационен потенциал	48
Ориентация на правителството за бъдещето	88

КОНКУРЕНТНОСТ НА Р БЪЛГАРИЯ

Страна	Място общо	Макроико- номическа стабиност	Финан- сова система	Бизнес динами- ка	Ниво на умения	БНП на глава от населението, в щ.долари
Гърция	57	83	114	72	39	18, 634
Турция	87	118	78	73	71	3,496
Сърбия	65	64	79	59	56	5,899
Северна Македония	84	70	80	57	81	5,474
Украйна	83	131	117	86	46	2,582
Руска федерация	43	55	86	51	50	10,608
Австрия	22	1	28	26	17	47,290
Унгария	48	43	66	75	49	15,531
Белгия	21	1	24	18	16	43,582
Южна Африка	67	57	18	56	84	6,179
Китай	28	39	30	43	63	8 643
ОАР	27	1	31	33	53	37,225
САЩ	1	34	1	1	3	59, 501
България	51	52	71	61	60	8,064

УСТОЙЧИВОСТ НА СТРУКТУРАТА НА БИЗНЕСА

- ✦ Глобалният пазар на сливания и придобивания остана силен през 2018 г. с обявените обеми на транзакции достигайки 4,1 трилиона долара, третата най-висока година за обема на сливанията и придобиванията.

За 2019 г. се прогнозира да бъдат за 2,9 трлн. щ.д. - нивото по време на световната икономическа криза 2007-2008 и последвала рецесия през 2009 г.), като се прогнозира дори да се понижи до 2,3 трлн. долара

В България - Общата стойност на сделките през 2017 г. е 2.2 млрд. долара. За сравнение, през 2016 г. обемът достига 700 млн. евро. През 2017 г. 82% от сделките са стратегически и едва 18% – финансови.

Топ 5 на най-съществените сделки в България, януари – декември 2017

№	Таргет компания	Произход	Купувач	Произход	Стойност (млн. щ. долари)
1	ОББ/ Интерлийз	България	KBC Group	Белгия	638
2	Парадайс Център	България	NEPI Rockcastle Plc	Южна Африка	303
3	Сердика център	България	NEPI Rockcastle Plc	Южна Африка	258
4	The Mall	България	Huprop Investments Ltd.	Южна Африка	180
5	Девин	България	S.A. Spadel N.V.	Белгия	125

Източник: Барометър на сделките за ЦЮЕ, 2017г.

A1 Telekom Austria Group придоби **МобилТел АД** (притежание на австрийската група **BAWAR PSK**) за 1,2 млрд лева през 2018 г.

ГЕОПОЛИТИЧЕСКА ПЕРСПЕКТИВА

- ✘ **Икономическият форум в Давос през 2012 г. започна с дискусията за бъдещото на капитализма. "Капитализмът може би е най-лошата система, ако не се броят всички други системи",** посочи Дейвид Рубенстейн, съосновател на международния инвестиционен фонд Карлайл груп.
- ✘ **Основният доклад на Давос през 2018 г. беше „Да създадем общо бъдеще в един разпадащ се свят“.**
- ✘ **В книгата си "Бъдещето на капитализма". Лестър Търоу стига до извода, че всичко се свежда до нарушено икономическо и социално равновесие. Изчезва средната класа, която е гаранция за социален мир.**
- ✘ **Основният документ на конференцията по сигурността в Мюнхен през 2018 г. носи заглавието: "To the Brink - and Back?" (Към пропастта и обратно?). Посланието на конференцията от м. февруари т.г. е „Световният ред като цяло се плъзга към "нов вакуум във властта",**

Предизвикателство:

Неустойчивото развитие на света и съкращаване циклите на икономическите кризи изисква много точна и текуща оценка на развитието на основните икономически партньори на Р България.

СТИЛ ПРИ СТРАТЕГИЧЕСКОТО ПЛАНИРАНЕ

- ✘ В своята книга „ Следващите 100 години“ Джордж Фридман споделя, че „ пътят към успешните прогнози минава под мотото **“ Бъди практичен, изисквай невъзможното „ – „Бъди практичен – очаквай невъзможното“**

Доклад на
Сметната палата
От 21 03.2018 г.

№ по ред	ПОКАЗАТЕЛ	2016 г.		2017 г.		2018 г.	
1.	Брой извършени проверки	26		53		43	
2.	Общ бр. дадени препоръки	180		514		579	
3.	Изпълнени препоръки – брой/%	10	57	30	60%	38	66
		2	%	7		1	%
8.	Сезирани органи - брой	12		32		20	
9.	Получен отговор от сезирания орган	0		1		1	

ИЗВОДИ:

- ✘ - Стратегическото планиране и прогнозиране е сериозно занимание и изисква познания в тази област. Стратегическото планиране е наука, а не хоби или бюрократично занимание;
- ✘ - нереализиране на стратегии ерозира общественото доверие в управляващата власт;
- ✘ - липсата на компетентност по стратегическо планиране в администрацията на държавата води до фалшиви, нереални стратегии, които или няма да могат да се реализират или ще доведат до допълнителен хаос в обществено-икономическия живот.
- ✘ *„Нарастващата сложност на икономическите системи и нарастващата „сеизмичност“ на средата, в която те функционират, формират потребността от особен род кадри – със сериозна подготовка в областта на теория на системите, на изследването и управлението на сложността като самостоятелен феномен.“ Проф. В.Манов*

ВЛИЯНИЕ НА ТЕХНОЛОГИИТЕ

- ✘ **"Потенциалът на иновациите при нанотехнологиите за химически и биологични оръжия е особено обезпокоителен и може да се използва за разработка на механизми за доставка на агенти или токсични вещества. Способността на наночастиците да проникват в човешкото тяло и неговите клетки могат да направят биологичните и химическите войни много по-възможни, по-лесно да се управляват и да се насочват срещу определени групи или индивиди.**

Комитетът по наука и технологии към Парламентарната асамблея на НАТО - 179 STCMT 05 Е в своя доклад от 2008 г., Последници за сигурността от нанотехнологиите“

Още през 1995 г. Дейвид Джеремая - бивш член на Обединения комитет на началниците на щабовете заявява :

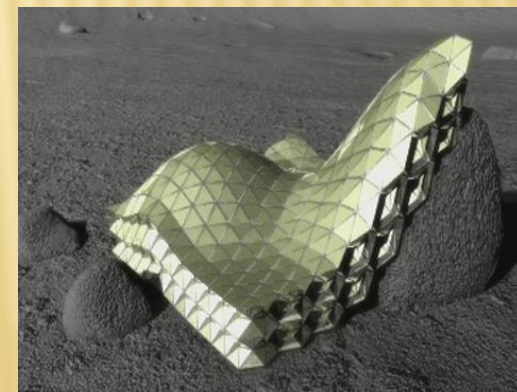
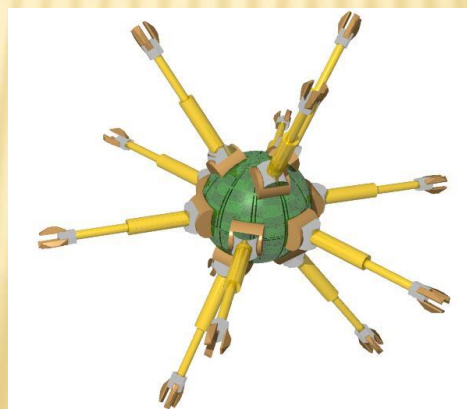
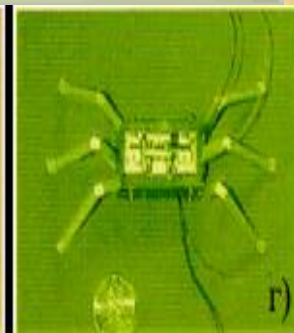
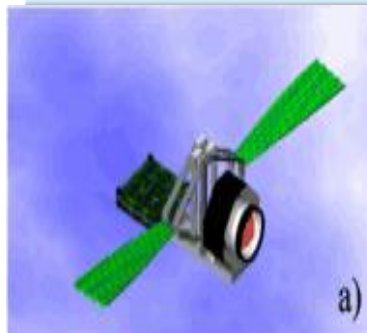
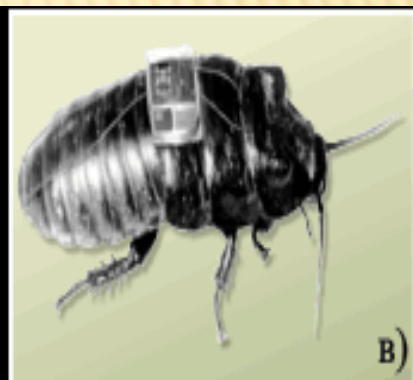
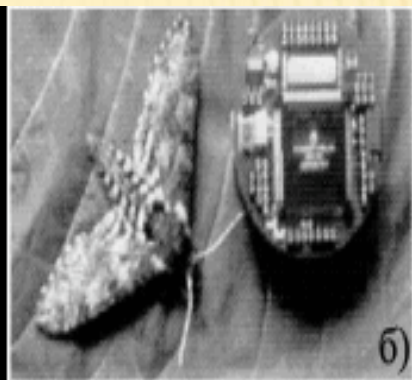
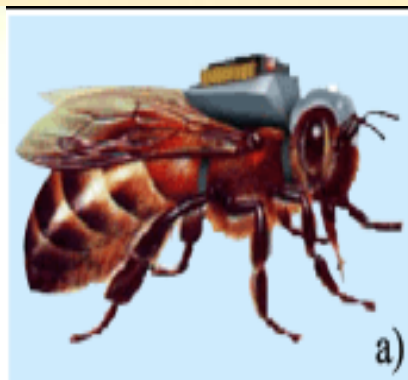
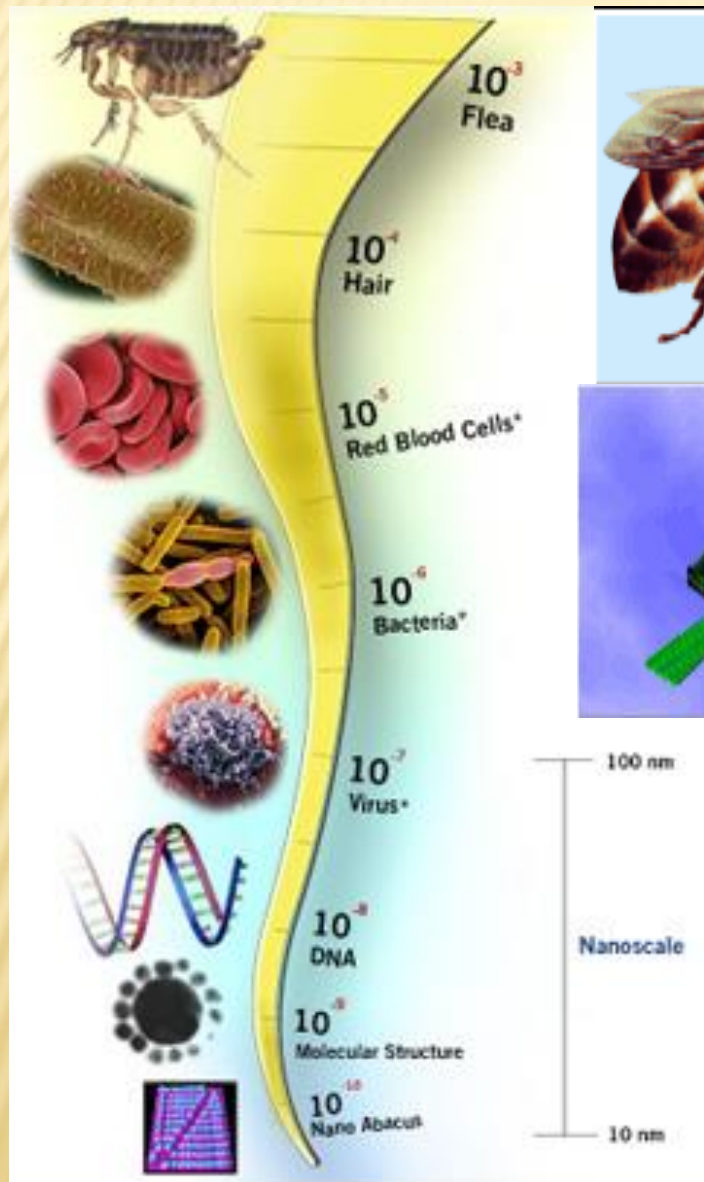
“Нанотехнологиите са способни радикално да изменят баланса на силите в много по-голяма степен , отколкото ядреното оръжие”

- човешкият косъм е с диаметър 40 000 нанометъра;
- 2 nm е диаметърът на спиралата на ДНК
- Размерът на кръвоносните съдове е около 25 микрона и 25 000 нанометъра ,
- Вирусите са със размери 10 – 300 нанометра, т.е те спокойно се движат в кръвоносните съдове;
- Човешките клетки разпознават, респ. не пропускат наночастици с диаметър над 70 нанометъра.

Много бързо навлизат роботите и изкуственият интелект във всички сфери на нашия живот - умни машини, умни градове и пред обществото възникват следните проблеми:

- какво съдържание ще се влага в понятието „оръжие“, тъй като в молекулярните фабрики, ще се произвеждат на момента средства за защита или нападение на база логически задачи, произтичащи от конкретната обстановка;
- ще имат ли право родителите да променят генетичния код на децата си, дори от хуманна гледна точка – за развитие на конкретни способности?

НАНО/БИО ТЕРОРИЗЪМ

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- **Науката трябва да съпровожда всяко решение за стратегическо планиране по отношение на влиянието на новите технологии върху технологичната зависимост/независимост на държавата и защита на обществото от нерегламентирани/терористични действия;**
- **Без устойчива база/ икономическо развитие всяка стратегия ще остане само добро пожелание, дори може да влоши състоянието на държавата.**
- **Стратегическото планиране е професия на бъдещето – тази, която подготвя такъв специалист, способен да търси и разкрива нови възможности и перспективи за развитието на съответната система, т.е способен да гарантира оцеляването и просперитета на съответната система в една постоянно и коренно променяща се обкръжаваща среда. проф.В.Манов**

БЛАГОДАРЯ ЗА

ВНИМАНИЕТО!

Д-р инж. Александър Трифоов

Тел. 0887 275 344

e-mail: alexandartrif@gmail.com

www.trifonoval.blogspot.com